

ĐỀ BÀI:

I. ĐỌC HIỂU (3 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Nhiều người trong chúng ta từ lâu đã quen đối phó với cuộc sống và hoàn cảnh thay vì tự mình hành động. Chúng ta để thái độ của người khác chi phối cảm nhận của mình về bản thân. Để có thể chọn lựa hành động một cách tỉnh táo thay vì đối phó, chúng ta cần có sự suy nghĩ chín chắn. Sẵn sàng chịu trách nhiệm về bản thân, cam kết giữ vững lập trường thay vì phụ thuộc vào ý kiến của người khác là điều góp phần thiết lập nên cái nhìn tổng quát về bản chất của mỗi cá nhân. Đối với nhiều người, có lẽ đây là một bước tiến vĩ đại.

Khi quyết định chịu trách nhiệm về bản thân và cố gắng kiểm soát mọi hành động, cảm xúc cho phù hợp với từng hoàn cảnh, chúng ta đã tạo tiền đề cho việc hình thành những mối quan hệ tốt đẹp. Nhiều người sẽ tỏ ra không thích “sự độc lập” mà chúng ta lựa chọn, bởi điều đó đồng nghĩa với việc họ không còn khả năng kiểm soát được hành động của chúng ta nữa. Việc giải phóng bản thân khỏi sự kiểm soát của người khác sẽ có lợi cho cả hai bên. Mỗi lần áp dụng cách cư xử mới này, bạn sẽ cảm nhận được nguồn sức mạnh tiềm ẩn mà bạn chưa từng biết mình đang sở hữu.

Hành động thay vì đối phó không chỉ hữu ích trong những cuộc chạm trán gay go. Và việc tự giác chịu trách nhiệm về hành vi của mình là một yêu cầu vô cùng quan trọng.

*(Khi ta thay đổi thế giới sẽ thay đổi – Karen Casey,
NXB Tổng hợp TP.HCM, 2010, tr.72)*

Câu 1: Xác định phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích. 0,5đ

Câu 2: Theo tác giả, tại sao *Nhiều người sẽ tỏ ra không thích “sự độc lập” mà chúng ta lựa chọn?* 0,5đ

Câu 3: Anh/Chị hiểu như thế nào về ý kiến: “Việc giải phóng bản thân khỏi sự kiểm soát của người khác sẽ có lợi cho cả hai bên”? 1,0đ

Câu 4: Bài học có ý nghĩa nhất mà Anh/Chị rút ra cho bản thân từ việc đọc đoạn trích trên? 1,0đ

PHẦN 2: LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Từ nội dung văn bản phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 150 chữ) về ***Tinh thần trách nhiệm*** của mỗi người trong cuộc sống.

Câu 2. (5,0 điểm)

Phân tích vẻ đẹp tâm hồn của người đàn bà hàng chài trong đoạn trích sau:

“- Ở trên thuyền có bao giờ lão ta đánh chị không? - Tôi hỏi.

- Bất kể lúc nào thấy khổ quá là lão xách tôi ra đánh, cũng như đàn ông thuyền khác uống rượu... Giá mà lão uống rượu... thì tôi còn đỡ khổ... Sau này con cái lớn lên, tôi mới xin được với lão... đưa tôi lên bờ mà đánh...

- Không thể nào hiểu được, không thể nào hiểu được! - Đẩu và tôi cùng một lúc thốt lên.

- Là bởi vì các chú không phải là đàn bà, chưa bao giờ các chú biết như thế nào là nỗi vất vả của người đàn bà trên một chiếc thuyền không có đàn ông...

- Phải, phải, bây giờ tôi đã hiểu, - bất ngờ Đẩu trút một tiếng thở dài đầy chua

chất, -trên thuyền phải có một người đàn ông... dù hấn man rợ, tàn bạo?

- Phải - Người đàn bà đáp - Cũng có khi biển động sóng gió chứ chứ? Lát lâu sau
mụ lại mới nói tiếp:

- Mong các chú cách mạng thông cảm cho, đám đàn bà hàng chài ở thuyền
chúng tôi cần phải có người đàn ông để chèo chống phong ba, để cùng làm ăn nuôi
nấng đặt một sắp con, nhà nào cũng trên dưới chục đứa. Ông trời sinh ra người
đàn bà là để đẻ con, rồi nuôi con cho đến khi khôn lớn cho nên phải gánh lấy cái
khổ. Đàn bà ở thuyền chúng tôi phải sống cho con chứ không thể sống cho mình như
ở trên đất được! Mong các chú lượng tình cho cái sự lạc hậu. Các chú đừng bắt tôi
bỏ nó! - Lần đầu tiên trên khuôn mặt xấu xí của mụ chợt ửng sáng lên như một nụ
cười - và lại, ở trên chiếc thuyền cũng có lúc vợ chồng con cái chúng tôi sống hòa
thuận, vui vẻ.

- Cả đời chị có một lúc nào thật vui không? Đột nhiên tôi hỏi.

- Có chứ, chứ! Vui nhất là lúc ngồi nhìn đàn con tôi chúng nó được ăn no...

(Trích *Chiếc thuyền ngoài xa*, Nguyễn Minh Châu, SGK Ngữ Văn 12, tập 2,
NXBGD, 2017, trang 75,76)

-----HẾT-----

Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm

A. HƯỚNG DẪN CHUNG

- Giám khảo cần chủ động nắm bắt nội dung trình bày của học sinh để đánh giá tổng quát bài làm, tránh đếm ý cho điểm. Chú ý vận dụng linh hoạt và hợp lý Hướng dẫn chấm.
- Đặc biệt trân trọng, khuyến khích những bài viết có nhiều sáng tạo, độc đáo trong nội dung và hình thức.
- Điểm lẻ toàn bài tính đến 0.25 điểm

B. HƯỚNG DẪN CỤ THỂ

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
Phần 1		Đọc hiểu	3,0
	Câu 1	- Phương thức chính: Nghị luận.	0,5
	Câu 2	- Theo tác giả, “Nhiều người sẽ tỏ ra không thích “sự độc lập” mà chúng ta lựa chọn” vì điều đó đồng nghĩa với việc “họ không còn kiểm soát được hành động của chúng ta”	0,5
	Câu 3	Có thể hiểu về ý kiến: “Việc giải phóng bản thân khỏi sự kiểm soát của người khác sẽ có lợi cho cả hai bên” như sau: - Với người bị kiểm soát: Việc giải phóng bản thân khỏi sự kiểm soát của người khác sẽ khiến họ sự chủ động, tự tin, phát huy được ưu thế của bản thân, ... - Với người kiểm soát: Học được cách tôn trọng người khác, từ đó có được mối quan hệ bình đẳng, hài hòa, ...	1,0
	Câu 4	Có thể rút ra những bài học khác nhau, chẳng hạn: phải có sự độc lập trong suy nghĩ và hành động, tinh thần tự chịu trách nhiệm về bản thân ... - Học sinh lý giải hợp lý vấn đề.	1,0
Phần II		Làm văn	7,0
	Câu 1	Viết đoạn văn về <i>tinh thần trách nhiệm</i>	2,0
		1.Yêu cầu chung: Đảm bảo dung lượng khoảng 200 chữ, hình thức nội dung của đoạn văn, học sinh có thể trình bày đoạn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng phân hợp, song hành, móc xích, có thể lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận: về sự cần thiết của tinh thần trách nhiệm về hành vi đối với bản thân mỗi người trong cuộc sống.	
		2.Yêu cầu cụ thể	
		a. <i>Đảm bảo cấu trúc đoạn văn nghị luận: mở đoạn, thân đoạn, kết đoạn, không mắc lỗi chính tả</i>	0,25

		<i>b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận:</i> Tinh thần trách nhiệm là một trong những phẩm chất đáng quý nhất của con người, là yếu tố quan trọng giúp con người vượt qua trở ngại trong cuộc sống để đi đến thành công.	0,25
		<i>c. Các luận điểm được triển khai theo trình tự hợp lí, có sự liên kết chặt chẽ...</i>	1,5
		Đảm bảo các yêu cầu trên; có thể trình bày theo định hướng sau: * Giải thích: - Tinh thần trách nhiệm là ý thức thực hiện tốt nghĩa vụ, công việc của bản thân, không ỷ lại, dựa dẫm hay đùn đẩy trách nhiệm cho người khác. - Tinh thần trách nhiệm chiếm một vai trò vô cùng quan trọng. Nó là nguồn động lực thúc đẩy ta nỗ lực và hoàn thiện bản thân, nâng cao kĩ năng giải quyết tình huống cũng như trình độ chuyên môn. * Bàn luận + Tinh thần trách nhiệm có thể giúp ta không gục ngã trước khó khăn, trở ngại của cuộc sống, ta có thể làm thay đổi được thời cuộc.... + Có ý chí, nghị lực để đối mặt với mọi khó khăn thử thách trên đường đời... + Việc biết tự chịu trách nhiệm về hành vi ở mỗi người không chỉ thể hiện lòng tự cao mà còn giúp xã hội loại trừ đi thứ văn hóa “đổ thừa”. + Tinh thần trách nhiệm là tiền đề xây dựng một xã hội văn minh mà chúng ta luôn luôn hướng đến.	
	Câu 2	Phân tích vẻ đẹp tâm hồn của người đàn bà hàng chài trong đoạn trích	5,0
		a. Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận <i>Mở bài</i> giới thiệu được vấn đề, <i>Thân bài</i> triển khai được vấn đề, <i>Kết bài</i> khái quát được vấn đề.	0.25
		b. Xác định đúng vấn đề nghị luận : Tâm trạng của người đàn bà hàng chài khi đối thoại với Đẩu và Phùng tại tòa án huyện: nhẫn nhịn, chịu đựng, lo lắng và tử mỉ với niềm vui nhỏ nhoi từ cuộc sống.	0.5
		c. Triển khai vấn đề nghị luận: Vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng.	
		* Giới thiệu tác giả, tác phẩm, vấn đề nghị luận.	0.5

		* Phân tích tâm trạng của người đàn bà hàng chài trong đoạn trích: - Giới thiệu ngắn gọn lai lịch, hoàn cảnh, số phận của người đàn bà hàng chài - Thông cảm và chia sẻ với nỗi vất vả của người đàn ông trụ cột gia đình: phải gánh lấy gánh nặng mưu sinh của cuộc sông, nhận thức về độn ròi của chồng chỉ là giải pháp giải tỏa nỗi khôn khổ cơ cực. <i>“Bất kể lúc nào thấy khổ quá là lão xách tôi ra đánh, cũng như đàn ông thuyền khác uống rượu... Giá mà lão uống rượu... thì tôi còn đỡ khổ...”</i> - Nhận biết nỗi vất vả và nguy hiểm của người đàn bà trên một chiếc thuyền đánh cá không có đàn ông, nhất là khi biển động. Tự nhận trách nhiệm về phần tự nhiên của người phụ nữ: sinh con – nuôi con, nên cái sự sinh nhiều cũng là một phần trách nhiệm mà người phụ nữ cùng phải gánh lấy gánh nặng cuộc sống. - Người đàn bà hàng chài trân trọng tình mẫu tử và nâng niu những niềm vui, hạnh phúc nhỏ nhoi chất lọc từ trong cuộc sống thiếu thốn, đau khổ triền miên. Nét mặt chị tươi hẳn lên khi kể rằng trong gia đình mình đôi khi vẫn có niềm vui. Ấy là khi vợ chồng con cái sống hòa thuận, vui vẻ... và vui nhất là lúc ngồi nhìn đàn con chúng nó được ăn no.	2.5 0,5 0.5 0,5 1
		* <i>Đánh giá chung:</i> - Giọng điệu trần tình, tự tin, thành thật khi đối thoại với Đầu và Phùng, người đàn bà hàng chài thể hiện tính cách của con người lao động chất phác, lam lũ và trân trọng những tình cảm gia đình bé nhỏ. Vẻ đẹp này của chị đã tác động vào nhận thức của Đầu và Phùng về vẻ đẹp đa chiều của con người, nghệ thuật - Từ nhân vật người đàn bà hàng chài, tác giả thể hiện tấm lòng trĩu nặng tình thương, nỗi lo âu cho số phận con người trước hiện thực đói nghèo, bạo lực. Đồng thời cho thấy, tác giả đã có cái nhìn không hề đơn giản về cuộc sống.	0.5
		d. Chính tả, dùng từ, đặt câu Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ nghĩa, ngữ pháp tiếng Việt.	0.25
		e. Sáng tạo: Có cách diễn đạt mới mẻ, thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận.	0.5
TỔNG ĐIỂM : 10.0			

